ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 14ης Ιουλίου 1994 *

Στην υπόθεση C-186/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Corte d' appello di Roma (πρώτο πολιτικό τμήμα) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Unione nazionale tra le associazioni di produttori di olive (Unaprol)

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA)

και

Ministero dell'agricoltura e delle foreste,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των κοινοτικών διατάξεων που διέπουν τη χορήγηση κοινοτικών ενισχύσεων και, ιδίως, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2959/82 του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 1982, περί του καθορισμού των γενικών κανόνων σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή του ελαιολάδου για την περίοδο 1982/83 (ΕΕ L 309, σ. 30), και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2261/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για τον καθορισμό γενικών κανόνων σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης στην παραγωγή ελαιολάδου και στις οργανώσεις παραγωγών ελαιολάδου (ΕΕ L 208, σ. 3),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida, πρόεδρο τμήματος, R. Joliet, G. C. Rodríguez Iglesias (εισηγητή), F. Grévisse και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: W. Van Gerven
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Unione nazionale tra le associazioni di produttori di olive (Unaprol), εκπροσωπούμενη από τους Paolo Mercuri, Giuseppe Castelli Avolio και Andrea Guarino, δικηγόρους Ρώμης,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον καθηγητή Luigi Ferrari Bravo, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Oscar Fiumara, avvocato dello Stato,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Eugenio de March, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον Alexandre Carnelutti, δικηγόρο Παρισιού

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Unaprol, της Ιταλικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 21ης Απριλίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 27ης Οκτωβρίου 1992, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Απριλίου 1993, το Corte d'appello di Roma (πρώτο πολιτικό τμήμα) υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των κοινοτικών διατάξεων που διέπουν τη χορήγηση κοινοτικών ενισχύσεων και, ιδίως, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2959/82 του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 1982, περί του καθορισμού των γενικών κανόνων σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή του ελαιολάδου για την περίοδο 1982/83 (ΕΕ L 309, σ. 30), και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2261/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για τον καθορισμό γενικών κανόνων σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης στην παραγωγή ελαιολάδου και στις οργανώσεις παραγωγών ελαιολάδου (ΕΕ L 208, σ. 3), προκειμένου να προσδιορίσει ποιος είναι ο δικαιούχος των τόκων εκ των κεφαλαίων που κατατίθενται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των ενώσεων οργανώσεων παραγωγών, στο διάστημα που μεσολαβεί από τη χορήγηση των πιστώσεων από τον AIMA μέχρι την πραγματική τους καταβολή στους δικαιούχους των ενισχύσεων.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο δίκης μεταξύ της Unaprol (Εθνική ένωση των οργανώσεων ελαιοπαραγωγών), αφενός, και του AIMA (εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως στη γεωργική αγορά) και του Υπουργείου Γεωργίας και Δασών, αφετέρου. Η Unaprol, αναγνωρισμένη βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1360/78 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 1978, περί των ομάδων παραγωγών και των ενώσεων αυτών (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/021, σ. 159), ασχολείται με τη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων στην παραγωγή ελαιολάδου.

3 Η Unaprol προσέφυγε ενώπιον του Tribunale di Roma κατά του AIMA και του Υπουργείου Γεωργίας και Δασών, ζητώντας να ανγνωρισθεί το παράνομο των υπουργικών αποφάσεων της 29ης Δεκεμβρίου 1983 [GURI (ιταλική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) αριθ. 28 της 28. 1. 1984] και της 2ας Ιανουαρίου 1985 (GURI αριθ. 17 της 21. 1. 1985), οι οποίες εκδόθηκαν σε εκτέλεση των προαναφερθέντων κοινοτικών κανονισμών 2959/82 και 2261/84, που διέπουν τις αγορές ελαιολάδου.

4 Η Unaprol ισχυρίστηκε ότι η εθνική κανονιστική ρύθμιση (άρθρο 2, τέταρτο εδάφιο, της υπουργικής αποφάσεως της 29ης Δεκεμβρίου 1983 και άρθρο 17, έκτο εδάφιο, της υπουργικής αποφάσεως της 2ας Ιανουαρίου 1985) αντιβαίνει στην κοινοτική ρύθμιση, δεδομένου ότι παρέχει στον AIMA και όχι στους μεμονωμένους παραγωγούς, οι οποίοι είναι οι πραγματικοί και μόνοι δικαιούχοι των κοινοτικών ενισχύσεων, τους πιθανούς τραπεζικούς τόκους των χορηγηθέντων ποσών μέχρι την πραγματική καταβολή τους στους δικαιούχους ή, σε περίπτωση επιστροφής των επιταγών λόγω θανάτου ή λόγω αδυναμίας διανομής στη διεύθυνση που αναγραφόταν στην αίτηση των δικαιούχων, μέχρι την έκδοση νέων τίτλων πληρωμής.

5 Σύμφωνα με τα έξι πρώτα εδάφια του άρθρου 17 της αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας της 2ας Ιανουαρίου 1985, τα οποία επαναλαμβάνουν, κατά τα ουσιώδη σημεία τους, τις διατάξεις της υπουργικής αποφάσεως της 29ης Δεκεμβρίου 1983 και αντικαθιστούν τις «αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών» από τις «αναγνωρισμένες ενώσεις ομάδων παραγωγών»:

«Οι αναγνωρισμένες ενώσεις ομάδων παραγωγών είναι υποχρεωμένες να προβαίνουν στην υπέρ των μελών τους πληρωμή της προκαταβολής και του υπολοίπου της ενισχύσεως με τραπεζικά εμβάσματα ή τραπεζικές μη μεταβιβάσιμες επιταγές, εκδιδόμενες από πιστωτικό ίδρυμα που έχει επιλεγεί από τις ίδιες τις οργανώσεις και αποστελλόμενες με συστημένη επιστολή στην κατοικία των δικαιούχων.

Τα ποσά της προκαταβολής και του υπολοίπου τα οποία αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο είναι ίσα προς τα αντίστοιχα ποσά τα οποία έχει χορηγήσει ο AIMA βάσει σημειωμάτων που ανακεφαλαιώνουν τις αιτήσεις για τις οποίες εγκρίθηκε η χορήγηση ενισχύσεως κατ' εφαρμογήν της κοινοτικής ρυθμίσεως και της παρούσας αποφάσεως.

Οι σχέσεις μεταξύ των αναγνωρισμένων ενώσεων και του πιστωτικού ιδρύματος που έχει επιφορτισθεί με την πληρωμή της κοινοτικής ενισχύσεως στην παραγωγή πρέπει να ρυθμίζονται, υπό την έννοια του προεδρικού διατάγματος 532 της 4ης Ιουλίου 1973, από ειδική σύμβαση η οποία να προβλέπει ότι οι καταβολές υπέρ των δικαιούχων πραγματοποιούνται το αργότερο εντός δέκα εργασίμων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία τα ως άνω ποσά καθίστανται πράγματι διαθέσιμα κατόπιν των πράξεων πιστώσεως των ποσών

αυτών, τις οποίες διατάσσει ο AIMA. Στις περιπτώσεις των μελών ελαιουργικών συνεταιρισμών οι οποίοι προσχωρούν σε ομάδες παραγωγών, οι τραπεζικές μη μεταβιβάσιμες επιταγές υπέρ των δικαιούχων διαβιβάζονται προς αυτούς μέσω των ιδίων των συνεταιρισμών, προκειμένου να διευκολυνθεί η πληρωμή.

Κατά τον ίδιο τρόπο, οι σχέσεις μεταξύ του AIMA και των ενώσεων ρυθμίζονται από σύμβαση, η οποία πρέπει να προβλέπει ότι τα ποσά των επιταγών που επιστρέφονται λόγω θανάτου ή λόγω μη παραδόσεως στη διεύθυνση του δικαιούχου που αναγραφόταν στην αίτηση πρέπει να καταβάλλονται σε ειδικό δεσμευμένο λογαριασμό όψεως στο επιφορτισμένο με την πληρωμή τραπεζικό ίδρυμα, ενόψει της εκδόσεως νέων τίτλων, δεόντως ενημερωμένων.

Τα ενημερωτικά αποσπάσματα κινήσεως λογαριασμού τα οποία εμφαίνουν την προοδευτική αύξηση των τραπεζικών τόκων που έχουν αποφέρει τα κατατεθέντα ποσά πρέπει να κοινοποιούνται από τις ενδιαφερόμενες ενώσεις στον AIMA κάθε εξάμηνο.

Οι γεγεννημένοι τραπεζικοί τόκοι ανήκουν αποκλειστικά στον AIMA στον οποίο πρέπει να τους πιστώνουν οι οργανώσεις παραγωγών, αφού αφαιρεθούν μόνο οι κρατήσεις υπέρ του Δημοσίου Ταμείου, και να τους καταθέτουν, κατόπιν εντάλματος πληρωμής του Δημοσίου Ταμείου στον μη τοκοφόρο λογαριασμό όψεως 416, επ' ονόματι του AIMA — Οικονομική Διεύθυνση».

6 Με αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 1989 και 24ης Ιανουαρίου 1990, το Tribunale di Roma κήρυξε την προσφυγή απαράδεκτη, τόσον ως προς το Υπουργείο Γεωργίας και Δασών όσον και ως προς τον AIMA. Με δικόγραφο το οποίο κοινοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1990, η UNAPROL άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Corte d' appello di Roma.

7 Το δικαστήριο αυτό, με μη οριστική απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1992, αναγνώρισε ότι η Unaprol νομιμοποιείται ενεργητικώς.

8 Πάντως, το Corte d' appello di Roma έκρινε απαραίτητο, προτού εισέλθει στην ουσία, να επιλύσει το προκριματικό ζήτημα της ερμηνείας των κοινοτικών κανονισμών που διέπουν τον τομέα των κοινοτικών ενισχύσεων.

9 Ως εκ τούτου, με χωριστή Διάταξη της 27ης Οκτωβρίου 1992 αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Προβλέπουν οι κοινοτικές διατάξεις που ρυθμίζουν το θέμα των ενισχύσεων υπέρ των ελαιοπαραγωγών και ειδικότερα οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 2959/82 του Συμβουλίου της 4ης Νοεμβρίου 1982 και 2261/84 του Συμβουλίου της 17ης Ιουλίου 1984 ότι ο AIMA (ο εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως) ενεργεί απλώς ως μεσολαβητής, εξ ονόματος και για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (χωρίς ποτέ να καθίσταται δικαιούχος των χορηγουμένων ποσών, τα οποία ανήκουν για τον λόγο αυτό, μαζί με τους τόκους τους οποίους αποφέρουν κατά τη διαδικασία καταβολής τους και οι οποίοι αποτελούν παρακολούθημά τους, στους διαφόρους δικαιούχους από τον χρόνο χορηγήσεώς τους), ή ότι, αντιθέτως, ο AIMA είναι ο μόνος δικαιούχος των ποσών αυτών και, συνεπώς, των τόκων τους οποίους αυτά αποφέρουν, ενόσω αυτά δεν καταβάλλονται στους δικαιούχους;»

10 Η Unaprol, προσφεύγουσα της κύριας δίκης, προέβαλε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τον ισχυρισμό ότι το εθνικό δικαστήριο δεν ερωτά σε ποιούς ανήκουν οι τόκοι τους οποίους έχουν αποφέρει τα χορηγηθέντα ποσά, αλλ' αποκλειστικά και μόνον αν ο AIMA έχει ή όχι την ιδιότητα του ενδιαμέσου κατά την πληρωμή των ενισχύσεων.

11 Είναι βεβαίως γεγονός ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά το πρόβλημα της φύσεως της παρεμβάσεως του AIMA ως δικαιούχου ή ενδιαμέσου. Ωστόσο, από τη Διάταξη περί προδικαστικής παραπομπής και από τη διατύπωση του προδικαστικού ερωτήματος προκύπτει ότι το εθνικό δικαστήριο επιζητεί να προσδιορίσει ποιος είναι ο δικαιούχος των τραπεζικών τόκων τους οποίους απέφεραν τα ποσά που έχουν καταβληθεί στις ενώσεις οργανώσεων παραγωγών ως ενισχύσεις στην παραγωγή ελαιολάδου, ερώτημα το οποίο αποτελεί τον πυρήνα της κύριας δίκης.

12 Ωστόσο, η λύση του προβλήματος αυτού δεν προϋποθέτει τον νομικό χαρακτηρισμό της παρεμβάσεως του εθνικού οργανισμού, ως ενδιαμέσου ή δικαιούχου των χορηγηθέντων ποσών.

13 Κατά συνέπεια, το προδικαστικό ερώτημα πρέπει να αναδιατυπωθεί υπό την έννοια ότι ζητείται να διευκρινισθεί εάν οι σχετικές με τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής κοινοτικές διατάξεις και, ειδικότερα, οι κανονισμοί 2959/82 και 2261/84 απαγορεύουν στα εθνικά δικαστήρια να αποφασίζουν ότι δικαιούχος των τραπεζικών τόκων τους οποίους πιθανώς αποφέρουν τα χορηγηθέντα ποσά μέχρι την πραγματική καταβολή τους στους δικαιούχους είναι ο εθνικός οργανισμός παρεμβάσεως.

14 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει να υπομνησθούν οι ουσιώδεις διατάξεις που αφορούν την κοινοτική χρηματοδότηση των παρεμβάσεων στις γεωργικές αγορές και, ειδικότερα, στην αγορά ελαιολάδου.

15 Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα «εγγυήσεων», χρηματοδοτεί τις επιστροφές λόγω εξαγωγής και τις παρεμβάσεις που προορίζονται για τη ρύθμιση των γεωργικών διαφορών βάσει, μεταξύ άλλων, του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής αγροτικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/005, σ. 93).

16 Κατά το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού:

«1. Τα κράτη μέλη, υποδεικνύουν τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς, που εξουσιοδοτούν να πληρώνουν, από τη θέση σε εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τις δαπάνες που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3. Ανακοινώνουν στην

Επιτροπή, το συντομότερο δυνατό μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος κανονισμού, τις κατωτέρω πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές και τους οργανισμούς αυτούς:

— την επωνυμία τους και, κατά περίπτωση, το καταστατικό τους,

— τους διοικητικούς και λογιστικούς όρους σύμφωνα με τους οποίους πραγματοποιούνται οι πληρωμές οι σχετικές με την εκτέλεση των κοινοτικών κανόνων στα πλαίσια της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών.

Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για κάθε επερχόμενη μεταβολή.

2. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση των κρατών μελών τις αναγκαίες πιστώσεις προκειμένου οι υπηρεσίες και οργανισμοί που έχουν υποδειχθεί να προβαίνουν, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες και τις εθνικές νομοθεσίες, στις πληρωμές τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πιστώσεις να χρησιμοποιούνται χωρίς καθυστέρηση και αποκλειστικά για τους προβλεπόμενους σκοπούς.»

17 Κατά τον κανονισμό (ΕΟΚ) 380/78 της Επιτροπής, της 30ης Ιανουαρίου 1978, περί της λειτουργίας του συστήματος των προκαταβολών για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το τμήμα «εγγυήσεων» του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/020, σ. 113), και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3184/83 της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 1983, περί του συστήματος των προκαταβολών για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το τμήμα «εγγυήσεων» του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ L 320, σ. 1), ο οποίος αντικατέστησε τον ως άνω κανονισμό 380/78, η Επιτροπή διαθέτει στα κράτη μέλη τα αναγκαία οικονομικά μέσα για την πληρωμή, από τις υπηρεσίες ή οργανισμούς πληρωμής, των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το τμήμα

«εγγυήσεων» του ΕΓΤΠΕ, σε λογαριασμό ο οποίος ανοίγεται προς τούτο από κάθε κράτος μέλος, είτε στο Δημόσιο Ταμείο είτε σε άλλον πιστωτικό οργανισμό (άρθρο 1, παράγραφος 1, καθενός κανονισμού). Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει τη χρηστή διαχείριση των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων και προβαίνει στην κατανομή τους μεταξύ των υπηρεσιών και των οργανισμών πληρωμής (άρθρο 1, παράγραφος 3, καθενός κανονισμού).

18 Οι ομάδες παραγωγών (καλούμενες «οργανώσεις παραγωγών» στους κανονισμούς 2959/82 και 2261/84) και οι ενώσεις των ομάδων αυτών αναγνωρίστηκαν από τον προπαρατεθέντα κανονισμό 1360/78. Ο κανονισμός αυτός καθιερώνει σε ορισμένες κοινοτικές περιοχές σύστημα ενθαρρύνσεως του σχηματισμού ομάδων παραγωγών και ενώσεων ομάδων, προκειμένου να θεραπεύσει τις διαρθρωτικές αδυναμίες στο επίπεδο της προσφοράς και της διαθέσεως στην αγορά των γεωργικών προϊόντων, χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί ο ανεπαρκής βαθμός οργανώσεως των παραγωγών.

19 Το σύστημα ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου καθιερώθηκε με τον κανονισμό 136/66/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1966, περί δημιουργίας κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/002, σ. 33).

20 Η ενασχόληση των ομάδων παραγωγών και των ενώσεών τους με τη διαχείριση της ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου καθιερώθηκε με τον προπαρατεθέντα κανονισμό 1360/78, με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1917/80 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 136/66/ΕΟΚ «περί δημιουργίας κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών» και περί συμπληρώσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 1360/78 «περί των ομάδων παραγωγών και των ενώσεων αυτών» (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/029, σ. 195), με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1413/82 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 1982, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 136/66/ΕΟΚ περί κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών (ΕΕ L 162, σ. 6), και με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2260/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού 136/66/ΕΟΚ περί δημιουργίας κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών (ΕΕ L 208, σ. 1).

21 Τέλος, οι προαναφερθέντες κανονισμοί 2959/82 και 2261/84, των οποίων η ερμηνεία ζητείται από το εθνικό δικαστήριο, προσδιορίζουν τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου και οργανώνουν τον τρόπο πληρωμής της ενισχύσεως αυτής στους ελαιοπαραγωγούς, καθώς και τους ελέγχους περί του αν πράγματι υφίσταται δικαίωμα ενισχύσεως. Οι προϋποθέσεις χορηγήσεως και πληρωμής των ενισχύσεων διαφέρουν ανάλογα με το αν ο ελαιοπαραγωγός είναι ή όχι μέλος οργανώσεως παραγωγών αναγνωρισμένης σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

22 Ειδικότερα, ο κανονισμός 2261/84, ο οποίος προσδιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όλων των προσώπων τα οποία αφορά το σύστημα, λαμβάνει υπόψη του τις ενώσεις οργανώσεων παραγωγών ελαιολάδου. Ο ενώσεις αυτές είναι επιφορτισμένες, κατά το άρθρο 10 του κανονισμού, με τον συντονισμό των δραστηριοτήτων των οργανώσεων που τις αποτελούν, με τη μέριμνα ώστε οι δραστηριότητες αυτές να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του κανονισμού, με την κατάθεση στις αρμόδιες αρχές των δηλώσεων καλλιεργείας και των αιτήσεων ενισχύσεως που τους διαβιβάζουν οι οργανώσεις που τις αποτελούν, με την είσπραξη από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος των προκαταβολών της ενισχύσεως στην παραγωγή καθώς και του υπολοίπου των ενισχύσεων και με τη χωρίς καθυστέρηση κατανομή των ενισχύσεων μεταξύ των παραγωγών που είναι μέλη των οργανώσεων που τις αποτελούν.

23 Το άρθρο 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 2261/84 ορίζει ότι τα κράτη μέλη παραγωγής καθορίζουν τον τρόπο χορηγήσεως της ενισχύσεως και τις προθεσμίες καταβολής της στους ελαιοκαλλιεργητές. Ομοίως το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2959/82 ορίζει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο χορηγήσεως της ενισχύσεως ή της προκαταβολής εκ μέρους των οργανώσεων παραγωγών στα μέλη τους.

24 Διαπιστώνεται ότι το ζήτημα ποιος είναι ο δικαιούχος των τόκων που πιθανώς αποφέρουν τα ποσά που προορίζονται για την πληρωμή των ενισχύσεων, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εγκρίσεως των ενισχύσεων αυτών, δεν έχει ρυθμιστεί ρητώς από τις προπαρατεθείσες διατάξεις περί της αγοράς ελαιολάδου.

25 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, εναπόκειται στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους να προσδιορίσει το νομικό καθεστώς που πρέπει να εφαρμόζεται στους τόκους που πιθανώς αποφέρουν τα κατατεθέντα στους λογαριασμούς των ενώσεων οργανώσεων παραγωγών ποσά των ενισχύσεων πριν την πραγματική καταβολή τους στους δικαιούχους.

26 Συγκεκριμένα, ελλείψει κοινοτικής διατάξεως περί των τόκων, οι τόκοι αυτοί εμπίπτουν στην αρμοδιότητα κανονιστικής ρυθμίσεως που παρέχουν στα κράτη μέλη τα άρθρα 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 2261/84 και 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2959/82.

27 Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη προς το σύστημα χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, σύμφωνα με το οποίο η Κοινότητα εγκρίνει τις ενισχύσεις στην παραγωγή στο πλαίσιο μιας κατανομής αρμοδιοτήτων με τα κράτη μέλη. Τα ποσά που αντιστοιχούν στις ενισχύσεις αυτές διατίθενται στα κράτη μέλη, τα οποία πρέπει να εξασφαλίζουν τη διαχείρισή τους και ιδίως να προσδιορίζουν τις προϋποθέσεις καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους από τις υπηρεσίες τους ή τους οργανισμούς παρεμβάσεώς τους.

28 Όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, πρέπει να προστεθεί ότι εθνικές ρυθμίσεις όπως η επίδικη στην κύρια δίκη δεν φαίνονται ικανές να θίξουν την ομοιόμορφη εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου.

29 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής

και, ειδικότερα, οι κανονισμοί 2959/82 και 2261/84 δεν απαγορεύουν στις εθνικές νομοθεσίες να ορίζουν ότι οι τραπεζικοί τόκοι τους οποίους πιθανώς αποφέρουν τα χορηγηθέντα ποσά μέχρι την καταβολή τους στους δικαιούχους ανήκουν στον εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

30 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με Διάταξη της 27ης Οκτωβρίου 1992, το Corte d'appello di Roma (πρώτο πολιτικό τμήμα), αποφαίνεται:

Οι κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και, ειδικότερα, οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 2959/82 του

Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 1982, περί του καθορισμού των γενικών κανόνων σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή του ελαιολάδου για την περίοδο 1982/83, και (ΕΟΚ) 2261/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για τον καθορισμό γενικών κανόνων σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης στην παραγωγή ελαιολάδου και στις οργανώσεις παραγωγών ελαιολάδου, δεν απαγορεύουν στις εθνικές νομοθεσίες να ορίζουν ότι οι τραπεζικοί τόκοι τους οποίους πιθανώς αποφέρουν τα χορηγηθέντα ποσά μέχρι την καταβολή τους στους δικαιούχους ανήκουν στον εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως.

Moitinho de Almeida Joliet Rodríguez Iglesias

Grévisse Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουλίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida